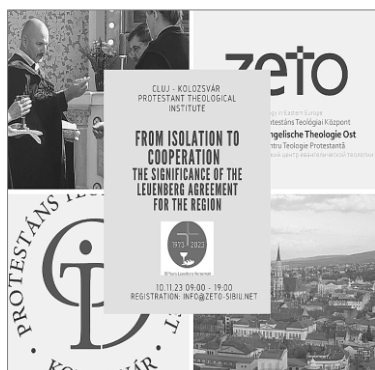

Ötvenéves a Leuenbergi Konkordia Jubileumi találkozó a Leuenbergi Konkordia 50. évfordulója alkalmából (1973–2023)

Ötven éve született meg a protestáns egyházak egyik legjelentősebb egyezménye, a Leuenbergi Konkordia. Ennek értelmében a református, lutheránus, metodista stb. egyházak szószéki és úrvacsora-közösséget vállalhatnak egymással. Az évforduló alkalmából a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet és a Kelet-Európai Protestáns Központ (Zentrum für Evangelische Theologie Ost – ZETO) közös találkozót szervezett november 9. és 10. napjaira.

Az esemény felütése egy ünnepi vacsora volt november 9-én, amelyen a részt vevő egyházak képviselői kötetlen hangulatban beszélgethettek az egyház és az ökumenizmus jelen helyzetéről és problémáiról.

Másnap reggel úrvacsorás istentisztelettel indult a találkozó nyilvános része. A Benkőné Zonda Timea evangélikus teológiai tanár által németül és magyarul tartott liturgia részeként olyan énekek hangzottak el az ünnepi gyülekezet ajkáról, amelyet minden résztvevő a saját nyelvén énekelhetett. Ezután Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke arra biztatott igehirdetésében a Zak 2,5–9 alapján, hogy akárcsak a babiloni fogság utáni júdai közösség, merjünk mi is az épített védőfalak helyett Isten gondviselő hatalmában bízni, amely tűzfalként őrzi gyülekezeteinket. Ezt követően a részt vevő egyházak képviselői, a teo-

lógiai hallgatók és tanárok közösen éltek a szent jegyekkel.

Kovács Sándor rektor, majd Ștefan Cosoroabă (Európai Protestáns Egyházak Közössége – GEKE) köszöntő beszéde után az egyházak képviselőinek állásfoglalásai következtek: Kató Béla püspök (EREK), Ghitea Szabó Levente tanácsos (Királyhágó-melléki Református Egyházkerület), Benkőné Zonda Timea tanár (Romániai Evangélikus-Luthe-

Kató Béla püspök

a meggyőződés, hogy nem létezik református vagy evangélikus hit, csak református, evangélikus teológia, azaz a hitről alkotott különböző felfogás, amely történelemhez kötött, régióként eltér, és közösségenként sajátos formában bontakozhat ki. Az egy Istenbe vetett hit azonban megengedi, hogy a különbségeken túltekintsünk, és közösségben legyünk egymással.

A délutáni program Thomas Andrea Pöder, az Észtsországi Teológiai Intézet rendszeres teológiai professzorának előadásával folytatódott. Az előadó, aki több tanulmányában is vizsgálta már a Leuenbergi Konkordia gondolkodásmódját és módszerét, ez alkalommal az egyezmény jelentőségére világított rá Európában. A konkordia egyik legnagyobb eredménye, hogy olyan egyházak, amelyek az évszázadok során egymást kölcsönösen elítélték különféle nyilatkozatokban, teológiai traktátusaikban pedig heretikusként titulálták egymást, most a különbségek tudatában tekintenek egymásra mint egyházakra, mi több, közösséget vállalnak egymással. Ez a közösség pedig Isten ígéjében és a sákramentumok elvételében áll. Ezt megélve a részt vevő különféle egyházak azt vallják, hogy Krisztus egyetlen egyházának közös tagjaiként állnak meg Isten előtt a Szentlélek által.

Az elhangzott előadásra a Varsói Teológiai Akadémia rendszeres teológiai tanára, Jerzy Sojka válaszolt, aki lengyelországi példákon keresztül ecsetelte, milyen előzményei voltak már a konkordiának, és milyen közös megnyilatkozások alapját képezi. Ilyen jelenleg a református, lutheránus és metodista egyházak közös lelkészképzése, közös nyilatkozatok megfogalmazása a társadalmat érintő kérdésekben, mint amilyen például a 2003-as iraki háború elítélése, illetve a közös zsinatok tartása vagy közös énekeskönyv kiadása stb.

ránus Egyház), Kovács István püspök (Magyar Unitárius Egyház), Reinhart Guib püspök (Romániai Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház), Rolf Bareis püspök (Grúzai Evangélikus Egyház), Rareș Călugăr szuperintendens (Romániai Evangélikus-Metodista Egyház), Svetlana Vojnic Feldi képviselő (Horvát Evangélikus-Lutheránus Egyház). Mindegyik felszólaló a maga sajátos helyzetéből kiindulva hangsúlyozta az összetartozás fontosságát, és kiemelte, hogy mely területeken segítette a konkordia a már létező együttműködések optimalizálását vagy új, közös projektek elindítását. Az ökumenizmus alapja, amint azt Kató Béla püspök hangsúlyozta, az

Ezt követően a résztvevők csoportos műhelymunka keretében beszélgettek tovább saját tapasztalataikról az ökumené teréről. Az eredményeket ezután plénum formájában tárgyalták meg a résztvevők. Eredményként könyvelhető el, hogy egész Kelet-Európában jól működik az ökumenikus imahét, amely egymáshoz közelíti a különböző felekezetű híveket. Az is kiderült, hogy az elvi egyezményeken túl nagyon sok múlik a helyi egyházi vezetőkön, lelkészeken, akik a konkrét eseményeket szervezik meg, és hogy az egymással való találkozás, egymás megismerése a legfontosabb. Problémaként érzékelhető az ortodox egyházak elzárkózása, illetve az a tendencia, hogy minél nagyobb egy egyház a régióban, annál kevésbé nyitott az ökumenizmusra.

A beszélgetés során az is felmerült, hogy a fiatal generációk nem igazán ismerik az egyezményt, és nem érzik át annak jelentőségét. Ez amiatt van, hogy a Leuenbergi Konkordia vívmányai már nem megvalósítandó célként szerepelnek egyházaink jelenbeli működésében, hanem magától értetődő és természetes adottságok. Ugyanakkor mindenütt volt már az egyezmény előtt is közös munka és együttműködés. Az egyezmény viszont teológiai mélységet és alapot kölcsönzött ezeknek, s így nem veszített jelentőségéből.

Az esemény Barbara Rudolph, a GEKE-tanács tagjának áhítatával zárult.

Erdélyben a történelmi helyzet már régóta összekötötte a református és a lutheránus híveket. De a teológiának foglalkoznia kell azzal a kérdéssel is, hogy milyen elvi, teológiai alapjai vannak a különféle egyháztestek együttes munkájának, és a jó szándékon és a kölcsönös tiszteleten túl miként élhetjük meg hitünket közösen a Szentírás fényében. A konkordia ebben a tekintetben hatalmas előrelépés, és méltán emlékeztünk meg megszületéséről.

Kató Szabolcs Ferencz

Gerhard Servatius Depner, Jerzy Sojka, Thomas Andrea Pöder és Kovács Sándor